نشریهٔ ماهانهٔ میراث و فرهنگ عشایری
شماره ۳
۳ آبان ۱۴۰۴

آیین نوروز در ییلاق‌های بالادست دشت ارغوان‌کوه؛ از کوچ تا بازی‌های محلی

گزارش از: مهدی رستمی

کوچ عشایر بختیاری از دشت ارغوان‌کوه به ییلاق‌های بالادست در نوروز ۱۴۰۴

دشت ارغوان‌کوه در نخستین روز فروردین ۱۴۰۴ میزبان یکی از کهن‌ترین آیین‌های زندگی عشایری بود. صدها خانوار بختیاری از طایفه‌های چهارلنگ و هفت‌لنگ، با بیش از ۱۲ هزار رأس گوسفند و بز، کوچ خود را از قشلاق‌های جلگه‌ای آغاز کردند و پس از حدود ۱۸ روز راه‌پیمایی از گردنه‌های برفی، به ییلاق‌های بالادست رسیدند. این کوچ امسال با همکاری اداره‌کل میراث فرهنگی استان و بخش خصوصی منطقه برگزار شد و هدف آن علاوه بر حفظ سنت، معرفی آن به نسل جوان و گردشگران بود.

به گفتهٔ بزرگان ایل، کوچ امسال به دلیل بارش کم‌برف زمستان زودتر آغاز شد. نخستین گله‌ها در ۲۷ اسفند از رودخانهٔ سرخه‌دره گذشتند و تا ۳ فروردین همهٔ عشایر به ییلاق رسیده بودند. در مسیر، ۴ چشمه و ۲ آبشخور طبیعی برای دام‌ها وجود دارد. مراتع ییلاق نیز به دلیل بارش‌های اخیر سرسبز و پرآب است. مسئولان امیدوارند این مسیر در آینده به یکی از جاذبه‌های ثبت‌شدهٔ گردشگری تبدیل شود.

در روز نخست کوچ، مراسم ویژه‌ای برگزار شد. پیش از حرکت، ریش‌سفیدان ایل گرد هم آمدند و با ذبح یک رأس گوسفند، از خداوند برای سلامت مسیر طلب باران کردند. سپس طبل‌ها به صدا درآمدند و کاروان با پرچم‌های رنگی به راه افتاد. زنان عشایر با لباس‌های سنتی گلدوزی‌شده، که هر طرح نشانهٔ یکی از طوایف است، در کنار اسب‌ها حرکت می‌کردند. بسیاری از گردشگران نیز برای تجربهٔ یک روز همراهی با کوچ به منطقه آمده بودند.

بازی‌های محلی بخش مهم برنامه‌ها بود. مسابقهٔ اسب‌سواری در مسیر ۱۲ کیلومتری، کشتی محلی و پرتاب نیزه از جمله برنامه‌هایی بودند که هر روز عصر برگزار می‌شد. در مسابقهٔ اسب‌سواری، ۴۶ سوار از ۹ گروه شرکت کردند و سوارکاران جوان ۱۶ تا ۲۰ ساله بیشترین تشویق را دریافت کردند. جایزهٔ نخست یک رأس گوسفند و یک دست لباس محلی بود.

از نظر اقتصادی، برآورد می‌شود هزینهٔ کوچ برای هر خانوار بین ۱۲۰ تا ۱۶۰ میلیون ریال باشد که بخش بزرگی از آن را دام‌ها در طول راه تأمین می‌کنند. با این حال، بسیاری از خانوارها با کمبود علوفه در ماه‌های نخست روبه‌رو هستند. به گفتهٔ دامپزشکان همراه کاروان، تلفات دام در این کوچ کمتر از ۱٫۵ درصد ثبت شده است.

بیش از ۶۰۰ دانش‌آموز عشایری به مدارس ییلاقی بازگشتند

گزارش از: مهدی رستمی (خبرنگار گروه استان‌ها)

مهدی رستمی: نخستین روز مهر برای دانش‌آموزان عشایری در ییلاق‌های بالادست دشت ارغوان‌کوه با شور و شوق ویژه‌ای برگزار شد.

نخستین روز مهر برای دانش‌آموزان عشایری در ییلاق‌های بالادست دشت ارغوان‌کوه با شور و شوق ویژه‌ای برگزار شد. در مجموع ۶۱۲ دانش‌آموز در ۱۴ مدرسه عشایری ثبت‌نام کرده‌اند که ۲۹۴ نفر از آنان دختر هستند. بسیاری از این مدارس پیش از آغاز سال تحصیلی بازسازی یا تجهیز شده‌اند.

در مدرسه عشایری شماره ۳ دره‌سیاه، که ۴۷ دانش‌آموز دارد، نیمکت‌ها تازه‌اند و کتاب‌های درسی پیش از آغاز سال به دست دانش‌آموزان رسیده است. مدیر مدرسه، خانم فرزانه یوسفی، گفت که بخش بزرگی از دانش‌آموزان این مدرسه در فصل زمستان به مدرسه دیگری در روستای پایین‌دست می‌روند و با آغاز بهار دوباره به ییلاق بازمی‌گردند.

به گفته مسئولان، ۱۸ معلم در این مدارس تدریس می‌کنند که ۱۱ نفر از آنان از میان خود عشایر انتخاب شده‌اند. این معلمان دوره‌های آموزشی ویژه‌ای را گذرانده‌اند تا با شرایط زندگی کوچ‌نشینی آشنا باشند. مدیرکل آموزش عشایری استان، آقای کامران سپهری، گفت: «هدف ما این است که کودک عشایر احساس نکند مدرسه برای او غریبه است.»

با این حال، مشکلات همچنان پابرجاست. در ۵ مدرسه هنوز برق پایدار وجود ندارد و در ۳ مدرسه دیگر دانش‌آموزان ناچارند آب آشامیدنی را با بشکه حمل کنند. همچنین ۲۱۰ دانش‌آموز هنوز کتاب‌های درسی خود را دریافت نکرده‌اند. مسئولان وعده داده‌اند این کمبودها تا پایان آبان برطرف شود.

ییلاق‌های بالادست دشت ارغوان‌کوه میزبان ۱۲ هزار رأس دام عشایری شد

گزارش از: مهدی رستمی (خبرنگار گروه استان‌ها)

مهدی رستمی: کوچ عشایر بختیاری از قشلاق‌های جلگه‌ای به ییلاق‌های بالادست دشت ارغوان‌کوه آغاز شد.

کوچ عشایر بختیاری از قشلاق‌های جلگه‌ای به ییلاق‌های بالادست دشت ارغوان‌کوه آغاز شد. نخستین گله‌ها در ۲۷ اسفند از رودخانهٔ سرخه‌دره گذشتند و تا ۳ فروردین همهٔ عشایر به ییلاق رسیده بودند. در مسیر، ۴ چشمه و ۲ آبشخور طبیعی برای دام‌ها وجود دارد. مراتع ییلاق نیز به دلیل بارش‌های اخیر سرسبز و پرآب است. مسئولان امیدوارند این مسیر در آینده به یکی از جاذبه‌های ثبت‌شدهٔ گردشگری تبدیل شود.

در روز نخست کوچ، مراسم ویژه‌ای برگزار شد. پیش از حرکت، ریش‌سفیدان ایل گرد هم آمدند و با ذبح یک رأس گوسفند، از خداوند برای سلامت مسیر طلب باران کردند. سپس طبل‌ها به صدا درآمدند و کاروان با پرچم‌های رنگی به راه افتاد. زنان عشایر با لباس‌های سنتی گلدوزی‌شده، که هر طرح نشانهٔ یکی از طوایف است، در کنار اسب‌ها حرکت می‌کردند. بسیاری از گردشگران نیز برای تجربهٔ یک روز همراهی با کوچ به منطقه آمده بودند.

بازی‌های محلی بخش مهم برنامه‌ها بود. مسابقهٔ اسب‌سواری در مسیر ۱۲ کیلومتری، کشتی محلی و پرتاب نیزه از جمله برنامه‌هایی بودند که هر روز عصر برگزار می‌شد. در مسابقهٔ اسب‌سواری، ۴۶ سوار از ۹ گروه شرکت کردند و سوارکاران جوان ۱۶ تا ۲۰ ساله بیشترین تشویق را دریافت کردند. جایزهٔ نخست یک رأس گوسفند و یک دست لباس محلی بود.

از نظر اقتصادی، برآورد می‌شود هزینهٔ کوچ برای هر خانوار بین ۱۲۰ تا ۱۶۰ میلیون ریال باشد که بخش بزرگی از آن را دام‌ها در طول راه تأمین می‌کنند. با این حال، بسیاری از خانوارها با کمبود علوفه در ماه‌های نخست روبه‌رو هستند. به گفتهٔ دامپزشکان همراه کاروان، تلفات دام در این کوچ کمتر از ۱٫۵ درصد ثبت شده است.

ییلاق‌های بالادست دشت ارغوان‌کوه میزبان ۱۲ هزار رأس دام عشایری شد

گزارش از: مهدی رستمی (خبرنگار گروه استان‌ها)

مهدی رستمی: کوچ عشایر بختیاری از قشلاق‌های جلگه‌ای به ییلاق‌های بالادست دشت ارغوان‌کوه آغاز شد.

کوچ عشایر بختیاری از قشلاق‌های جلگه‌ای به ییلاق‌های بالادست دشت ارغوان‌کوه آغاز شد. نخستین گله‌ها در ۲۷ اسفند از رودخانهٔ سرخه‌دره گذشتند و تا ۳ فروردین همهٔ عشایر به ییلاق رسیده بودند. در مسیر، ۴ چشمه و ۲ آبشخور طبیعی برای دام‌ها وجود دارد. مراتع ییلاق نیز به دلیل بارش‌های اخیر سرسبز و پرآب است. مسئولان امیدوارند این مسیر در آینده به یکی از جاذبه‌های ثبت‌شدهٔ گردشگری تبدیل شود.

در روز نخست کوچ، مراسم ویژه‌ای برگزار شد. پیش از حرکت، ریش‌سفیدان ایل گرد هم آمدند و با ذبح یک رأس گوسفند، از خداوند برای سلامت مسیر طلب باران کردند. سپس طبل‌ها به صدا درآمدند و کاروان با پرچم‌های رنگی به راه افتاد. زنان عشایر با لباس‌های سنتی گلدوزی‌شده، که هر طرح نشانهٔ یکی از طوایف است، در کنار اسب‌ها حرکت می‌کردند. بسیاری از گردشگران نیز برای تجربهٔ یک روز همراهی با کوچ به منطقه آمده بودند.

بازی‌های محلی بخش مهم برنامه‌ها بود. مسابقهٔ اسب‌سواری در مسیر ۱۲ کیلومتری، کشتی محلی و پرتاب نیزه از جمله برنامه‌هایی بودند که هر روز عصر برگزار می‌شد. در مسابقهٔ اسب‌سواری، ۴۶ سوار از ۹ گروه شرکت کردند و سوارکاران جوان ۱۶ تا ۲۰ ساله بیشترین تشویق را دریافت کردند. جایزهٔ نخست یک رأس گوسفند و یک دست لباس محلی بود.

از نظر اقتصادی، برآورد می‌شود هزینهٔ کوچ برای هر خانوار بین ۱۲۰ تا ۱۶۰ میلیون ریال باشد که بخش بزرگی از آن را دام‌ها در طول راه تأمین می‌کنند. با این حال، بسیاری از خانوارها با کمبود علوفه در ماه‌های نخست روبه‌رو هستند. به گفتهٔ دامپزشکان همراه کاروان، تلفات دام در این کوچ کمتر از ۱٫۵ درصد ثبت شده است.

بیش از ۶۰۰ دانش‌آموز عشایری به مدارس ییلاقی بازگشتند

گزارش از: مهدی رستمی (خبرنگار گروه استان‌ها)

مهدی رستمی: نخستین روز مهر برای دانش‌آموزان عشایری در ییلاق‌های بالادست دشت ارغوان‌کوه با شور و شوق ویژه‌ای برگزار شد.

نخستین روز مهر برای دانش‌آموزان عشایری در ییلاق‌های بالادست دشت ارغوان‌کوه با شور و شوق ویژه‌ای برگزار شد. در مجموع ۶۱۲ دانش‌آموز در ۱۴ مدرسه عشایری ثبت‌نام کرده‌اند که ۲۹۴ نفر از آنان دختر هستند. بسیاری از این مدارس پیش از آغاز سال تحصیلی بازسازی یا تجهیز شده‌اند.

در مدرسه عشایری شماره ۳ دره‌سیاه، که ۴۷ دانش‌آموز دارد، نیمکت‌ها تازه‌اند و کتاب‌های درسی پیش از آغاز سال به دست دانش‌آموزان رسیده است. مدیر مدرسه، خانم فرزانه یوسفی، گفت که بخش بزرگی از دانش‌آموزان این مدرسه در فصل زمستان به مدرسه دیگری در روستای پایین‌دست می‌روند و با آغاز بهار دوباره به ییلاق بازمی‌گردند.

به گفته مسئولان، ۱۸ معلم در این مدارس تدریس می‌کنند که ۱۱ نفر از آنان از میان خود عشایر انتخاب شده‌اند. این معلمان دوره‌های آموزشی ویژه‌ای را گذرانده‌اند تا با شرایط زندگی کوچ‌نشینی آشنا باشند. مدیرکل آموزش عشایری استان، آقای کامران سپهری، گفت: «هدف ما این است که کودک عشایر احساس نکند مدرسه برای او غریبه است.»

با این حال، مشکلات همچنان پابرجاست. در ۵ مدرسه هنوز برق پایدار وجود ندارد و در ۳ مدرسه دیگر دانش‌آموزان ناچارند آب آشامیدنی را با بشکه حمل کنند. همچنین ۲۱۰ دانش‌آموز هنوز کتاب‌های درسی خود را دریافت نکرده‌اند. مسئولان وعده داده‌اند این کمبودها تا پایان آبان برطرف شود.

ییلاق‌های بالادست دشت ارغوان‌کوه میزبان ۱۲ هزار رأس دام عشایری شد

گزارش از: مهدی رستمی (خبرنگار گروه استان‌ها)

مهدی رستمی: کوچ عشایر بختیاری از قشلاق‌های جلگه‌ای به ییلاق‌های بالادست دشت ارغوان‌کوه آغاز شد.

کوچ عشایر بختیاری از قشلاق‌های جلگه‌ای به ییلاق‌های بالادست دشت ارغوان‌کوه آغاز شد. نخستین گله‌ها در ۲۷ اسفند از رودخانهٔ سرخه‌دره گذشتند و تا ۳ فروردین همهٔ عشایر به ییلاق رسیده بودند. در مسیر، ۴ چشمه و ۲ آبشخور طبیعی برای دام‌ها وجود دارد. مراتع ییلاق نیز به دلیل بارش‌های اخیر سرسبز و پرآب است. مسئولان امیدوارند این مسیر در آینده به یکی از جاذبه‌های ثبت‌شدهٔ گردشگری تبدیل شود.

در روز نخست کوچ، مراسم ویژه‌ای برگزار شد. پیش از حرکت، ریش‌سفیدان ایل گرد هم آمدند و با ذبح یک رأس گوسفند، از خداوند برای سلامت مسیر طلب باران کردند. سپس طبل‌ها به صدا درآمدند و کاروان با پرچم‌های رنگی به راه افتاد. زنان عشایر با لباس‌های سنتی گلدوزی‌شده، که هر طرح نشانهٔ یکی از طوایف است، در کنار اسب‌ها حرکت می‌کردند. بسیاری از گردشگران نیز برای تجربهٔ یک روز همراهی با کوچ به منطقه آمده بودند.

بازی‌های محلی بخش مهم برنامه‌ها بود. مسابقهٔ اسب‌سواری در مسیر ۱۲ کیلومتری، کشتی محلی و پرتاب نیزه از جمله برنامه‌هایی بودند که هر روز عصر برگزار می‌شد. در مسابقهٔ اسب‌سواری، ۴۶ سوار از ۹ گروه شرکت کردند و سوارکاران جوان ۱۶ تا ۲۰ ساله بیشترین تشویق را دریافت کردند. جایزهٔ نخست یک رأس گوسفند و یک دست لباس محلی بود.

از نظر اقتصادی، برآورد می‌شود هزینهٔ کوچ برای هر خانوار بین ۱۲۰ تا ۱۶۰ میلیون ریال باشد که بخش بزرگی از آن را دام‌ها در طول راه تأمین می‌کنند. با این حال، بسیاری از خانوارها با کمبود علوفه در ماه‌های نخست روبه‌رو هستند. به گفتهٔ دامپزشکان همراه کاروان، تلفات دام در این کوچ کمتر از ۱٫۵ درصد ثبت شده است.